

[Lone Dybkjær]

fastfrysninger af løn og måske også prisudvikling.

Jeg vil godt sige om forslaget mere konkret: det er rigtigt, at det er barskt, men vi mener, at alternativet er, at ledigheden stiger endnu mere. Vi har nogle problemer med den indholdsmæssige side, og det første er, at der er jo ikke nogen sanktionsmulighed i lovforslaget. Jeg ved godt, at den konservative politiske ordfører, hr. Dyremose, var i Radioavisen forleden dag og sagde, at avanceloven, L 13, ville klare dette problem. Det mener vi ikke den gør. L 13 klarer kun de indirekte omkostninger, men ikke de direkte lønomkostninger, og derfor mener vi, at det, hvis lovforslaget skal have den virkning, som man tilsigter, må være nødvendigt, at det følges op af en prislov, som vi har set før, eventuelt den lov, som hedder lov nr. 131 af 29. marts 1979, begrænsning af avancers og lønstigningers indregning i priser, og at det er noget, vi kommer til at drøfte i udvalget. Hvis arbejdsgivere og lønmodtagere bliver enige om en lønstigning, har vi ingen sanktion her, og L 13 hjælper ikke, og det mener vi er et problem i lovforslaget.

Det andet er spørgsmålet om løfteparagraffen og forholdet til de offentligt ansatte. Det er sådan, at løfteparagraffen ifølge lovforslaget sættes ud af kraft nu, men kan komme i kraft igen fra 1. marts 1983. Når man så samtidig i anden sammenhæng ser, at de offentligt ansatte skal have 4 pct., opstår der jo klart en divergens imellem de to ting, så det må vi også have drøftet i udvalget. Der er også et par andre ting, som vi vil tage fat på, af mindre art og mere opklarende art.

Om det andet lovforslag, L 18 – Grønland – skal jeg henholde mig til, hvad statsministeren sagde i går, og altså ikke komme ind på en realitetsbehandling af forslaget i dag.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Så vil endnu en regering – og denne gang en borgerlig – gribe ind i overenskomsterne og endda mere kraftigt end det, vi er vant til, når vi tænker på de økonomiske konsekvenser, men vi har jo siden 1975 set en uafbrudt kæde af indgreb fra folketingets side. Jeg kan i flæng blot nævne marts 1975, august 1976, april 1977, marts 1979 osv., så vejen er jo banet. Så kan hr. Svend Auken godt sige, at det dengang skete i fuld forståelse med FTF

og LO. For det første gør det altså ikke konsekvenserne mindre slemme for dem, det går ud over, og for det andet skaber det en passivitet og en demobilisering i arbejderklassen. Overenskomstforhandlingerne bliver til noget, de ligesom ikke mere har noget at sige over, ikke noget at gøre med, noget, der ligger lige så fjernt, som det for mange gør, hvad der sker herinde i folketinget.

Nu er det de borgerlige, der har grebet ind og ikke uventet på en måde, der helt entydigt favoriserer arbejdsgiverne og arbejdsgivernes krav om stop for al automatik. Det er krav, de har kørt på i lang tid, og det er krav, som de kraftigt vil have ført frem ved de kommende forhandlinger. Nu forærer regeringen dem det, de ønskede sig, kvit og frit.

Men allerede ved de sidste overenskomstforhandlinger blev der jo stukket en kile ind i dyrtidsordningen, idet beklædningsindustrien solgte den. Dyrtidsordningen har skullet fastholde lønnens købekraft på trods af pristigningerne, og ordningen er, som det er blevet sagt af mange, mest fordelagtig for de lavestlønnede, idet den udbetales med ens beløb til alle og derfor har en løndjævnende effekt, men den er blevet udhulet. I 1970'erne kompenserede den for 70–100 pct., men i slutningen af 1970'erne kun med 20–30 pct. på grund af de indgreb, der er sket i mellemtiden. Men alligevel skyldes langt den største del af den øjeblikkelige lønglidning dyrtidsordningen. I jernindustrien f.eks. var der fra første kvartal 1981 til første kvartal 1982 lønstigninger på 9,4 pct. Heraf udgjorde dyrtiden 5,6 pct.

Kommer vi så ind på det offentlige område, skyldes 47 pct. af en postarbejders lønstigning siden 1975 dyrtidsordningen. Det er selvfølgelig de tørre facts for en borgerlig regering og for arbejdsgiverne, og derfor har de set det som en hovedopgave at få dyrtiden fjernet, at få den smadret. Det er altså de lavestlønnede, der på den måde bærer de tungeste byrder.

Bliver vi så et øjeblik inden for det offentlige område, skal taktreguleringen også væk, og som der står i lovforslagets bemærkninger: hvis den skal genetableres, skal den gøres til genstand for genforhandling mellem parterne ved de næste overenskomstforhandlinger. Igen fjerner man altså lovgivningsmæssigt noget, man har fået overenskomst-